19. Прачытайце вершаваныя радкі М. Хведаровіча. У якім склоне ўжыта выдзеленае слова?

Рассыпаў снежаньскі світанак
Срабрысты іней па зямлі.
***Сняжку** падкінуў ён на ганак,*
Марозам лужыны зашкліў.

А) у назоўным склоне.
Б) у родным склоне.
В) у давальным склоне. **Г)** у вінавальным склоне. **Д)** у творным склоне.

---

20. Дапоўніце народнае выслоўе:

У студзені і лютым два сябры: мароз і … .

А) адліга. **Б)** сонца. **В)** завея. **Г)** непагадзь. **Д)** цішыня.

---

21. Дадзены назоўнікі:

1) трясогузка; 2) клёст; 3) мухоловка; 4) зяблик.

Падбярыце адпаведнікі ў рускай мове:

а) валасянка; б) берасцянка; в) крыжадзюб; г) пліска.

А) 1-а, 2-б, 3-в, 4-г. **Б)** 1-б, 2-а, 3-г, 4-в. **В)** 1-в, 2-г, 3-б, 4-а.
Г) 1-г, 2-в, 3-а, 4-б. **Д)** 1-г, 2-б, 3-в, 4-а.

---

22. Якія з дадзеных гукаў маюць адпаведныя мяккія гукі?

1) [ш], 2) [м], 3) [р], 4) [ф], 5) [ч].

А) усе дадзеныя гукі. **Б)** няма з дадзеных такіх гукаў.
В) 1, 2, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

---

23. Каснік – гэта … .

А) вузкая палоска тканіны; стужка, якую ўплятаюць у касу.
Б) скудлачаная пасма валасоў, воўны.
В) засцерагальны галаўны ўбор у выглядзе шлема.
Г) чалавек, які косіць траву.
Д) травяністая расліна з доўгімі мечападобнымі лістамі і вялікімі кветкамі жоўтага, сіняга або фіялетавага колеру.

---

24. Па-руску гавораць: *“Жарить (мясо, горох, семечки)”*. А як сказаць правільна па-беларуску?

А) жарыць (мяса, гарох, семкі). **Б)** скварыць (мяса), паліць (гарох, семкі).
В) пячы (мяса, гарох, семкі). **Г)** смажыць мяса, пражыць (гарох, семкі).
Д) смажыць (мяса), жарыць (гарох, семкі).

Арганізатар гульні-конкурсу «Буслік» –
Грамадскае аб’яднанне «Беларуская асацыяцыя «Конкурс»

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 375 66 17, 375 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by https://bakonkurs.by/ https://конкурс.бел/

КОНКУРС

Унітарнае прадпрыемства «Выдавецкі цэнтр БА «Конкурс». Заказ 1. Тыраж 27700 экз. 2022 г.

Конкурс па беларускай мове і літаратуры «БУСЛІК-2022»

Чацвер, 17 лютага 2022 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- за няправільны адказ аднімаецца чвэрць балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- максімальная колькасць балаў, якой ацэньваецца заданне конкурсу, – 120, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі; у заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- карыстацца даведнікамі, падручнікамі, слоўнікамі, іншымі пісьмовымі або друкаванымі матэрыяламі, электроннымі сродкамі інфармацыі і сувязі забараняецца; не дазваляецца таксама абменьвацца інфармацыяй з іншымі ўдзельнікамі і задаваць пытанні настаўніку; ручка, чарнавік, картка і заданне – гэта ўсё, што патрэбна мець удзельніку;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой і захоўвае іх да падвядзення канчатковых вынікаў;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце https://bakonkurs.by/ праз 1–1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Уважліва прачытайце народную загадку.

Хвост з узорамі,
Боты са шпорамі,
Раніцаю ўстае,
Гучна песні пяе.

Хто гэта?

А) бусел. **Б)** шпак. **В)** дзяцел.
Г) певень. **Д)** індык.

---

2. Прачытайце скорагаворку:

Жвавы вожык жыва жуку пашыў кажух.

Колькі назоўнікаў, ужытых у скорагаворцы, маюць два склады?

А) 0. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 5. **Д)** 6.

---

3. Прачытайце ўважліва вершаваныя радкі П. Панчанкі. Колькі назваў птушак сустрэлася ў радках?

Вясёлай маланкаю ластаўка бліскае,
І просіць засмяглая кнігаўка піць.
З драздом і удодам, заранкай і пліскаю
Святлей, чалавечней нам жыць і любіць.

А) 2. **Б)** 3. **В)** 4. **Г)** 5. **Д)** 6.

4. Вызначце з прапанаваных прыклад, у якім напісаны толькі галосныя літары.

1) й, о, у; 2) ы, ў, э; 3) ь, е, і.

А) усе прыклады. **Б)** няма такога прыкладу. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

---

5. Штодзённа чуем:

а) родители; б) родственники; в) дядя; г) тётя.

Падбярыце адпаведнікі ў беларускай мове:

1) дзядзька; 2) цётка; 3) бацькі; 4) сваякі.

А) а-1, б-2, в-3, г-4. **Б)** а-1, б-3, в-2, г-4. **В)** а-2, б-1, в-4, г-3.
Г) а-3, б-4, в-1, г-2. **Д)** а-4, б-2, в-3, г-1.

---

6. Мабыць, вы добра ведаеце народную заклічку.

Дожджык, дожджык, сыпані,
Спёку з поля прагані.
Я пад ліпкай пасяджу,
На лісточкі пагляджу.

Колькі дзеясловаў вы заўважылі?

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

---

7. Маруся дапамагала брату выконваць заданне, у якім неабходна было ў сказах дапісаць назоўнікі: *а) кошкі; б) мошкі; в) слупкі; г) дубкі.* Хлопчык напісаў:

1) У лесе лётаюць кошкі. 2) Палююць на мышак мошкі.
3) У дуброве растуць слупкі. 4) Ля дарогі ўкапалі дубкі.

Дапамажыце дзяўчынцы выправіць памылкі, дапушчаныя братам.

А) 1-б, 2-г, 3-а, 4-в. **Б)** 1-б, 2-а, 3-г, 4-в. **В)** 1-в, 2-б, 3-а, 4-г.
Г) 1-а, 2-в, 3-г, 4-б. **Д)** 1-г, 2-в, 3-б, 4-а.

---

8. Вызначце, якой часцінай мовы з’яўляецца падкрэсленае слова ў вершаваных радках А. Пысіна.

Паімчаўся ручаёк міма горкі ў лясок.
Ручаёк, не бяжы, свае ножкі пакажы.

А) назоўнікам. **Б)** дзеясловам. **В)** прыметнікам.
Г) займеннікам. **Д)** прыслоўем.

---

9. Колькі назоўнікаў у форме множнага ліку творнага склону ў вершаваных радках П. Глебкі?

Травы пахнуць кветкамі,
Кветкі пахнуць зорамі,
Зоры над палеткамі –
Лесам і азёрамі.

А) 3. **Б)** 4. **В)** 5. **Г)** 6. **Д)** 7.

---

10. Выберыце з прапанаваных словы, вымаўленне якіх не супадае з напісаннем.

1) дарожка; 2) галубка; 3) вобраз; 4) агарод.

А) усе словы. **Б)** 1, 2. **В)** 2, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

---

11. Якія літары ў беларускім алфавіце знаходзяцца паміж ***ш, э***?

А) у, ў. **Б)** д, е. **В)** з, і. **Г)** б, в. **Д)** ы, ь.

---

12. У якіх словах на месцы пропуску напішаце літару ***ы***?

1) д..пламат; 2) д..ялект; 3) д..каратар; 4) д..льфін.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма такіх слоў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 2, 3. **Д)** у 3, 4.

---

13. Мікіта так хацеў хутчэй напісаць сачыненне, што забыўся паставіць у канцы кожнага сказа знак прыпынку. Колькі простых сказаў паспеў напісаць хлопчык?

Лютуе мароз снег скрыпіць пад нагамі атулены ў белую пушыстую світку бор стаіць задуменны птушкі і звяры схаваліся ад сцюжы

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

---

14. Прачытайце ўважліва вершаваныя радкі Якуба Коласа. Колькі заўважылі слоў, у якіх літара ***я*** абазначае два гукі?

Маладая вясна,
Залатая пара!
Будзь красна і ясна,
Не шкадуй нам дабра!

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

---

15. Якое значэнне адпавядае народнаму выслоўю *рукі не дайшлі*?

А) ‘усё ўмее рабіць’. **Б)** ‘не было часу зрабіць’. **В)** ‘добра запомніць’.
Г) ‘вельмі рана’. **Д)** ‘не прыйсці на сустрэчу’.

---

16. Выберыце з прапанаваных правільна напісаныя словы.

1) салаў’і; 2) сямья; 3) п’еса; 4) п’яўкі.

А) усе словы. **Б)** няма такіх слоў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

---

17. Прачытайце ўважліва тэкст.

Зіма – пара асабліва цяжкая для лясных жыхароў. Для невялікіх звяркоў і птушак снег – гэта сховішча, якое надзейна бароніць ад завей і іншай непагадзі. Лісе і ваўку трэба доўга шукаць спажыву.

Соладка спяць зімой пад надзейнай снегавой коўдрай краты, дрэмлюць мышы-землярыйкі. Бестурботна пахрапвае ў сваёй норцы барсук. (Паводле В. Стомы.)

Колькі простых сказаў ужыта ў тэксце?

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

---

18. У якіх словах з дадзеных правільна напісана прыстаўка?

1) сбудаваць; 2) рассыпаць; 3) адшумеў; 4) паткарміць.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма такіх слоў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 2, 3. **Д)** у 3, 4.